

Rutin för mottagande i anpassad skolform

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Rutin för mottagande i anpassad skolform
Gäller för: Utbildning Tierp
Gäller fr o m: 2023-07-01
Gäller t o m: 2025-06-30
Fastställd av: Skolchef
Fastställd: 2023-06-29
Dokumentkod: KS/2017:748 2022:3738

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Verksamhetschef elevhälsa
Handläggare: Karina Vallström
Dokumenthistorik
Reviderad senast: 2022-09-14
Version: 1:1
Hänvisning: [Klicka här för att ange text.](#)
Ersätter: Dok id: 2019:2602

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Förtydligande ur styrdokumentet	3
Anpassad grundskola.....	3
Anpassad gymnasieskola.....	4
När frågan om mottagande väcks	4
Förskola	4
Grund- och gymnasieskola	5
Information till vårdnadshavare när det finns behov av att utreda om eleven tillhör målgruppen för anpassad skolform	6
Utredning inför beslut om mottagande	6
Pedagogisk bedömning	7
Psykologisk bedömning	7
Medicinsk bedömning	7
Social bedömning	8
Sammanvägd bedömning (grund- och gymnasieskola)	8
Återgivning av resultat	8
Vårdnadshavarnas medgivande	8
Ansökan	9
Mottagande i anpassad skolform.....	10
Uppföljning av mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan.....	10
Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen	10
Bilagor.....	11

Bakgrund

Beslut om mottagande i anpassad grundskola alternativt anpassad gymnasieskola är en myndighetsutövning mot enskild och ett särskilt ingripande beslut för den det berör. Det är viktigt att ärenden om mottagande blir ordentligt utredda, att beslut fattas på välgrundade underlag och att vårdnadshavarna har insyn i processen. Rutinen är framtagen för att användas vid varje enskilt ärende. Rutinen följer ärendegången från uppmärksammande till beslut om mottagande. Dokumentet omfattar också rutiner för om det framkommer att en mottagen elev visar tecken på att inte tillhöra målgruppen för anpassad skolform.

Syfte

Rutinen syftar till att vara ett stöd i arbetet med att avgöra målgruppsstillhörighet och att säkerställa att beslut om mottagande i anpassad skolform utförs enligt gällande lagar och förordningar.

Omfattning

Rutinen omfattar alla som arbetar inom Utbildning Tierp.

Förtydligande ur styrdokument

Anpassad grundskola

Barn som inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas på grund av intellektuell funktionsnedsättning ska tas emot i anpassad grundskola. Intellektuell funktionsnedsättning definieras som en nedsatt intellektuell förmåga och en samtidigt nedsatt adaptiv förmåga (att kunna anpassa sig till sin omgivning och klara sin vardag).

Anpassad grundskola ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Anpassad grundskola omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Som elev i den anpassade grundskolan kan man läsa ämnen, ämnesområden eller en kombination av dessa. Anpassad grundskola har, precis som grundskolan, nio årskurser.

Frågan om mottagande i anpassad grundskola prövas av barnets hemkommun, det vill säga den kommun där man är folkbokförd. Ett beslut om mottagande ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk-, psykologisk-, medicinsk- och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen

genomförs. (*Skollagen 2010:800, 11 kap. 2, 3, 4, 5 §§, 7 kap. 5 §, Skolverkets allmänna råd om mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan 2018*)

Anpassad gymnasieskola

Utbildningen i anpassad gymnasieskola ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas på grund av intellektuell funktionsnedsättning. De ungdomar som tillhör målgruppen för anpassad gymnasieskola har rätt att bli mottagna i den anpassade gymnasieskolan om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt ska ett beslut om mottagande föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk-, psykologisk-, medicinsk- och social bedömning.

Anpassad gymnasieskola ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i anpassad gymnasieskola ska i huvudsak bygga på de kunskaper som eleverna har fått i anpassad grundskola eller i motsvarande utbildning.

Utbildningen i anpassad gymnasieskola består av nationella program, specialutformade program och individuella program. (*Skollagen 2010:800, 18 kap. 2, 4, 8 §§*)

När frågan om mottagande väcks

Förskola

När frågan väcks redan i förskola om att ett barn i framtiden kan behöva gå i anpassad grundskola är det i de flesta fall fråga om ett barn med tydlig, måttlig eller svår intellektuell funktionsnedsättning. Dessa barn uppmärksammas i allmänhet tidigt av barnavårdscentralen och har oftast en kontakt med Habilitering, barn och ungdom.

Vårdnadshavaren får information av förskolans specialpedagog om vilka alternativ som finns och att mottagande i anpassad grundskola innebär begränsningar när det gäller val av gymnasieskola och högskola.

Förskolan gör en pedagogisk bedömning och återger resultatet till vårdnadshavare. Rektor för förskola kallar vårdnadshavare, förskollärare och förskolans specialpedagog till möte.

En bedömning utifrån barnets bästa ska avgöra om barnet ska gå ett extra år i förskolan, börja förskoleklass i grundskolan eller börja årskurs 1 i anpassad grundskolan vid 6 års ålder. Bedömningen görs av vårdnadshavare, rektor för förskola och specialpedagog i samråd med rektor för anpassad skolform.

Då vårdnadshavare så begär och i de fall det bedöms vara barnets bästa att stanna ett extra år på förskolan ansöker vårdnadshavare om uppskjuten skolplikt hos huvudman (*Teams/utbildning/personal Ansökan om uppskjuten skolplikt, 7 kap. 10 § skollagen*).

Verksamhetschef elevhälsa fattar beslut om uppskjuten skolplikt. Beslut diarieförs i LEX och skickas till vårdnadshavare. Verksamhetschef elevhälsa informerar rektor på förskola. (*Skollagen 2010:800, 7 kap. 4, 10 och 11a-b §§*)

Om barnets bästa bedöms vara att börja i förskoleklass, informerar rektor för förskola hemkommun och i förekommande fall rektor i den förskoleklass barnet eventuellt ska gå.

I det fall det bedöms att det är barnets bästa att börja som sexåring i åk 1 i anpassad grundskola fyller vårdnadshavare i blanketten ”*Medgivande till mottagande i anpassad skolform*” samt blankett ”*Ansökan om tidigare skolstart*” enligt skollagen 7 kap. 11 § (*Teams/utbildning/personal*).

Rektor på berörd förskola kontakter habiliteringen för att inhämta psykologisk och medicinsk bedömning samt initierar en social bedömning hos kuratorer för anpassade skolformer.

Rektor på förskolan skickar alla underlag, medgivande, pedagogisk-, psykologisk-, social- och medicinsk bedömning till rektor för anpassad skolform inför beredningskonferens senast den 1 mars respektive 1 oktober.

Rektor för anpassad skolform gör en första bedömning av underlagen och om något är oklart kontaktas ansvarig rektor på förskolan.

Grund- och gymnasieskola

Lärare i förskoleklass, grundskola, gymnasieskola eller elevhälsans personal ska snarast informera rektor om en elev, trots extra anpassningar och särskilt stöd, inte bedöms kunna uppnå grundskolans respektive gymnasieskolans betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller och det dessutom finns tecken på att eleven tillhör målgruppen för anpassad skolform.

Om en elev flyttar till Tierps kommun, behövs det inte göras någon ny utredning eller fattas något nytt beslut såvida det inte bedöms att utredningsunderlaget är bristfälligt eller att det framkommer ny information som visar att det tidigare beslutet kan vara felaktigt. Det är angeläget att rektor för anpassad skolform begär

in och får handlingar från elevens tidigare hemkommun. Vid tveksamheter tar rektor för anpassad skolform kontakt med berörd profession i beredningsgruppen och vid behov tidigare hemkommun.

Information till vårdnadshavare när det finns behov av att utreda om eleven tillhör målgruppen för anpassad skolform

Rektor kallar föräldrar och elev till möte där vårdnadshavare informeras om att det finns behov av att utreda om eleven tillhör målgruppen för anpassad grundskola alternativt anpassad gymnasieskola.

Ansvarig från elevhälsoteamet informerar vårdnadshavare om vad det innebär för barnet på kort och lång sikt att vara mottagen i anpassad skolform.

När elev och vårdnadshavare har annat modersmål än svenska, eller om det förekommer kognitiv funktionsnedsättning, hörselnedsättning eller språkstörning, tar skolan ansvar för att tolk på modersmål, teckenspråk eller annat nödvändigt stöd används.

Om elev har annan hemkommun är det rektor som informerar elevens hemkommun om att det finns behov av att utreda om eleven tillhör målgruppen för anpassad skolform. Frågan om mottagande prövas av elevens hemkommun.

När vårdnadshavare godkänt att en utredning kan påbörjas utser rektor en kontaktperson som kan stödja familjen genom utredningsarbetet, med exempelvis information och samordning. Viktigt är att fortlöpande under utredningens gång ta till vara elevens och vårdnadshavarnas synpunkter.

Utredning inför beslut om mottagande

Ett beslut om mottagande i anpassad skolform ska föregås av en utredning, utredningen ska klargöra om eleven tillhör målgruppen. Vilket innebär att eleven, på grund av intellektuell funktionsnedsättning eller hjärnskada, inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier och kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas i grundskola eller gymnasieskola. Utredningen består av en pedagogisk-, psykologisk-, medicinsk-, och social bedömning som tillsammans ska ge en samlad bild av eleven.

För att kunna genomföra den psykologiska bedömningen och den medicinska bedömningen behövs ett samtycke från vårdnadshavare för minderåriga. Elevens inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad.

Om vårdnadshavare till elev inte samtycker till dessa utredningar fortsätter skolan föra dialog med vårdnadshavare om behovet av särskilt stöd. Skulle elev och vårdnadshavare vara oense så har skolan i uppgift att alltid se till barnets bästa.

Redan vid inledande diskussioner för planering av utredningsarbetet ska det uppmärksammas om eleven har annan språklig bakgrund för att om möjligt skapa förutsättningar för korrekta bedömningar. Det är elevens kognitiva förmågor som mäts. Det är viktigt att ta hänsyn till språksvårigheter, kulturella skillnader och ofullständig skolgång.

Pedagogisk bedömning

Den pedagogiska bedömningen fastställer om barnet har inlärningsmässiga förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för grundskolan respektive gymnasieskolan.

Den pedagogiska bedömningen utförs i digitalt elevhälsosystem av speciallärare eller specialpedagog i samarbete med mentor och undervisande lärare, vårdnadshavare och elev. Bedömningen ska klargöra på vilken kunskapsnivå eleven befinner sig på i förhållande till sin åldersgrupp, elevens kunskapsutveckling samt redovisa resultatet av tidigare stödinsatser. Utifrån detta gör speciallärare eller specialpedagog en bedömning av huruvida insatserna varit ändamålsenliga och om eleven trots särskilt stöd inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan respektive gymnasieskolan som minst ska uppfyllas.

Psykologisk bedömning

Syftet med den psykologiska bedömningen är att avgöra om barnet har en intellektuell funktionsnedsättning.

Bedömningen görs av en legitimerad psykolog, till exempel skolpsykolog eller en externt anlitad psykolog och resultatet återges till vårdnadshavare och elev.

Psykologens utredning innefattar testning av barnets kognitiva nivå, det vill säga den allmänintellektuella nivån. Psykologen gör även en grundläggande anamnes (sammanställning av information som är viktig för diagnostik), en bedömning av barnets adaptiva förmåga (hur barnet kan använda sin förmåga i olika sammanhang) och en klinisk bedömning kring barnets fungerande i och utanför testsituationen.

Medicinsk bedömning

Den medicinska bedömningen genomförs av läkare och fastställer om det finns medicinska orsaker till elevens inlärningssvårigheter och om svårigheterna indikerar intellektuell funktionsnedsättning.

Bedömningen syftar till att ge en bild av elevens hälsa samt så långt som möjligt klargöra medicinska orsaker till svårigheterna och vad dessa kan innebära för den fortsatta utvecklingen. Bedömningen bör i förekommande fall fastställa om det i enlighet med skollagen föreligger betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig

sjukdom. Bedömningen bör också ge besked om alternativa diagnoser som kan förklara elevens svårigheter.

Social bedömning

Den sociala bedömningen fastställer om det finns sociala orsaker i eller utanför skolan som kan bidra till elevens inlärningssvårigheter. Finns inga sådana omständigheter är det viktigt att detta framgår, det vill säga, genom att dokumentera att sociala faktorer inte bedöms förklara elevens svårigheter.

Den sociala bedömningen utförs i digitalt elevhälsosystem av skolans kurator genom samtal med vårdnadshavare, elev och vid behov, med vårdnadshavares samtycke, med socialtjänst och region.

Sammanvägd bedömning (grund- och gymnasieskola)

När alla fyra bedömningarna är färdiga gör ansvariga inom elevhälsoteamet en sammanvägd bedömning av utredningen, vid behov konsulteras de olika professionerna i beredningsgruppen.

Återgivning av resultat

Elev och vårdnadshavare delges fortlöpande resultaten av respektive bedömning. När utredningens alla fyra delar är färdiga kallar rektor till ett möte med vårdnadshavare, elev och kontaktperson för att samtala om vad som framkommit i de olika delarna av utredningen och den sammanvägda bedömningen. Vid behov används tolk. (*Teams/utbildning/personal Vårdnadshavares delaktighet i utredning*)

Vårdnadshavarnas medgivande

Visar utredningen att ett mottagande är aktuellt ska vårdnadshavarna skriftligt medge att barnet ska tas emot i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola. (*Team/utbildning/personal, Medgivande till mottagande i anpassad skolform*)

Vårdnadshavarna ska informeras om att de i princip har rätt att själva avgöra om deras barn ska tas emot i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola. De kan välja att barnet går kvar i grundskola eller gymnasieskola.

Om vårdnadshavare är osäkra inför medgivande till mottagande i anpassad grundskola kan rektor erbjuda ett mottagande på försök under högst 6 månader. Detta sker endast om det är klarlagt att eleven tillhör målgruppen för anpassad grundskola.

Ansökan

Fullständiga underlag tillsammans med samtyckesblankett skickas till rektor för anpassad skola senast den 1 mars respektive 1 oktober.

Rektor sammankallar till beredningskonferens med beslutskonferens i direkt anslutning en gång per termin (mars och oktober). Vid behov sammankallas en extra berednings- och beslutskonferens.

Beredningsgruppen består av rektor för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, specialpedagog och kurator från anpassad grundskola, kurator för anpassad gymnasieskola, psykolog från habilitering i förekommande fall, psykolog för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, skolläkare och verksamhetschef för elevhälsan.

Beredningsgruppen analyserar och sammanfattar de olika bedömningarna skriftligt. (*Teams/utbildning/personal, Underlag till beslut om mottagande i anpassad skolform*).

Visar alla fyra bedömningarna och den sammanvägda bedömning entydigt att eleven inte når sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas i grundskolan eller gymnasieskolan på grund av en intellektuell funktionsnedsättning, erbjuds eleven ett mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola. Om det finns tveksamheter eller oklarheter i utredningen eller att den inte håller tillräcklig kvalitet ska beredningsgruppen utse vem som ansvarar för att inhämta kompletterande uppgifter.

Beredningsgruppen tar fram ett förslag till beslut om mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola. Beredningsgruppen ska också ge förslag till beslut om eleven huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. (*Teams/utbildning/personal, Underlag till beslut om mottagande i anpassad skolform*).

Efter beredningsgruppens konferens kallar rektor för anpassad skolform, skolchef till möte. Skolpsykolog föredrar förslag till beslut för skolchef som fattar beslut om mottagande i anpassad grundskola enligt skollagen 7 kap. 5, 8 och 9 §§ eller mottagande i anpassad gymnasieskola enligt 18 kap. 4 och 5 §§. Skolchef fattar också beslut om elev i anpassad grundskola huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden och när det gäller mottagande i anpassad gymnasieskola, beslut om nationellt program, yrkesintroduktion eller individuellt alternativ, beslutet går att överklaga.

När det gäller mottagande för sexåringar som ska börja åk 1 i anpassad grundskola begär vårdnadshavare tidigare skolstart och undantag från skyldigheten att fullgöra skolplikt i förskoleklass enligt 7 kap. 11 § Skollagen (*Teams/utbildning/personal, Ansökan om tidigare skolstart*). Rektor för anpassad skolform fattar beslut om

fullgörande av skolplikt i åk 1 i anpassad grundskola från sex års ålder. Beslut diarieförs i LEX och skickas till vårdnadshavare.

Utredningar och beslut om mottagande förvaras på expedition för anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola fram till slutförvaring i kommunarkiv enligt kommunens informationshanteringsplan.

Mottagande i anpassad skolform

Om vårdnadshavare gett sitt medgivande till mottagande i anpassad grund- eller gymnasieskola ska rektor verka för att ett mottagande sker så fort som möjligt.

Rektor för anpassad skolform kontaktar vårdnadshavare och avlämnande skola/förskola för att planera inskolningen.

Rektor ska också efter samråd med vårdnadshavare besluta om eleven ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden har också möjlighet att besluta om att ett mottagande sker genom integrering i elevens ordinarie grundskoleklass om vårdnadshavarna medger detta. Vårdnadshavare har också rätt att önska att deras barn ska vara integrerad i en grundskoleklass men har inte ovillkorlig rätt till detta. (*Skollagen 11kap. 8 §*)

Rektor för grundskola bör se till att det finns rutiner som säkerställer att en elev som är mottagen i anpassad grundskola men är integrerad elev i grundskola får en utbildning som följer de bestämmelser som gäller för anpassad grundskola. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får fatta beslut om de undantag från bestämmelserna som gäller för anpassad grundskola som krävs med hänsyn till undervisningens upplägg.

Uppföljning av mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan

Mentor ansvarar för att uppföljning av att säkerställa målgrupps tillhörighet sker i årskurs 2, årskurs 5 och årskurs 8. Mentorer och undervisande lärare ansvarar för att uppmärksamma rektor vid misstanke om att en mottagen elev i anpassad grundskola eller gymnasieskola inte tillhör målgruppen. Dokumentationen förs in i elevakt i digitalt elevhälsosystem.

Elever som går i anpassad grundskola i Tierps kommun och söker till anpassad gymnasieskola i kommunen anmäls till beredningskonferensen för beslut om mottagande i anpassad gymnasieskola.

Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen

När rektor fått kännedom om att en mottagen elev i anpassad skolform inte tillhör målgruppen informeras hemkommunen som skyndsamt utreder målgrupps tillhörigheten. Om utredningen visar att eleven inte tillhör målgruppen tar

hemkommun beslut om att mottagande i anpassad grund- eller gymnasieskola upphör och ser till att eleven byter skolform till grundskola respektive gymnasieskola.

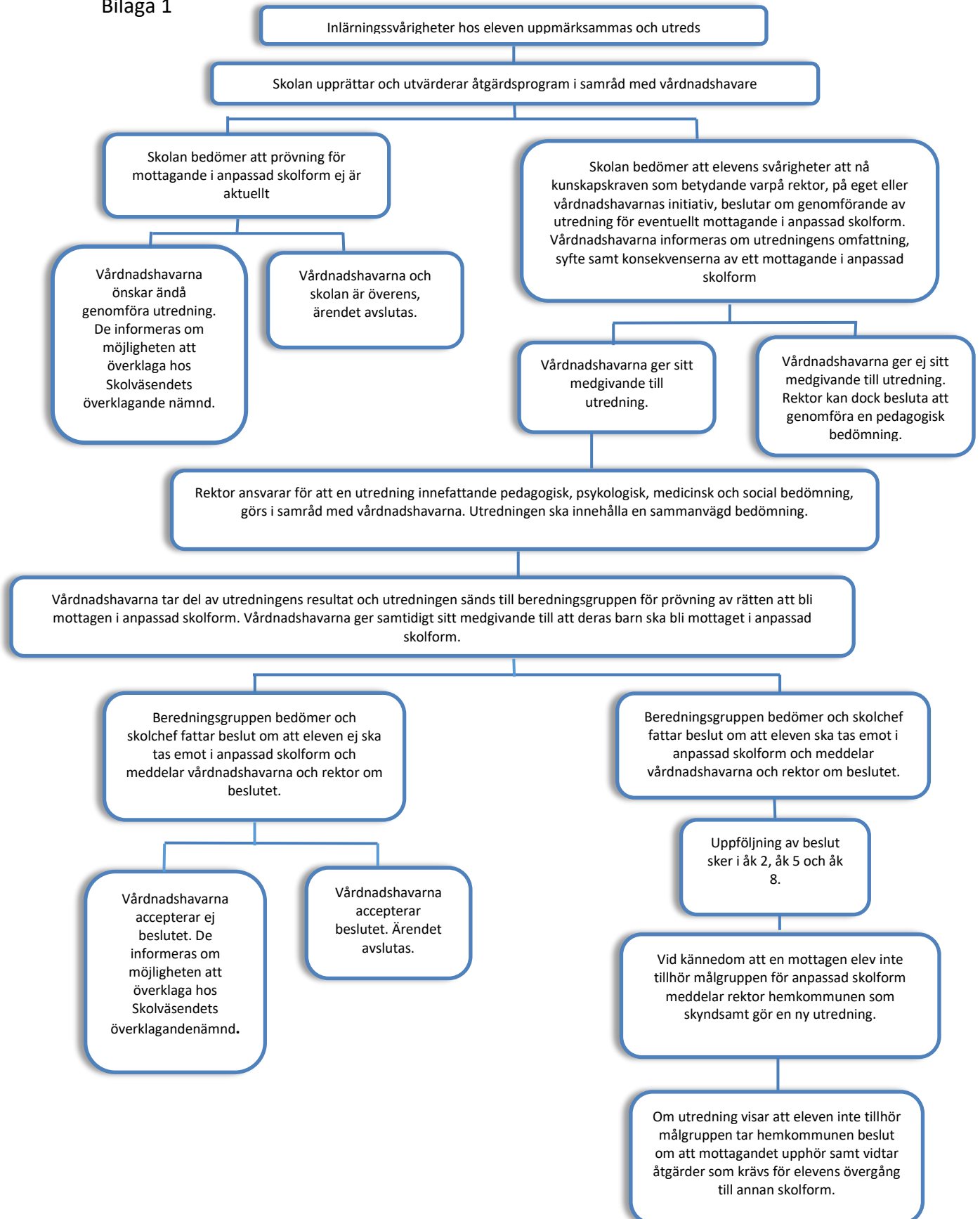
I dialog med vårdnadshavare och elev ansvarar huvudmannen för att övergången anpassas utifrån elevens förutsättningar och behov. Det är viktigt att beakta vad eleven läst tidigare när man lägger upp elevens fortsatta studier.

Bilagor

- Bilaga 1 Flödesschema för mottagandeprocessen i anpassad skolform
- Bilaga 2 Flödesschema för mottagandeprocessen för barn med tydlig intellektuell funktionsnedsättning inför övergång till förskoleklass

Flödesschema för mottagandeprocessen till anpassad skolform

Bilaga 1

Flödesschema mottagandeprocessen för barn med tydlig intellektuell funktionsnedsättning inför övergång till förskoleklass

